

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2450
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Disharmonizacija svetovnega gospodarstva

GOSPODARSKE POSLEDICE VELIKE SVETOVNE VOJNE.

Že sedaj se čisto omenja, da pome-
 njajo leta velike svetovne vojne zaklju-
 ček novega in začetek najnovejšega ve-
 ka človeške zgodovine, bodoči zgodovi-
 narji pa bodo to delitev skoraj gotovo
 uvedli tudi praktično. Svetovna vojna je
 pač, kakor noben drug dogodek, spre-
 menila ves red sveta in seveda tudi go-
 spodarski sistem. Ta sistem je bil po-
 treb enota, v kateri so bile združene vse
 gospodarske moči in težnje vseh sve-
 tovnih gospodarskih faktorjev. Adam
 Smith je izrekel nekoč značilne be-
 sede: »Moderni kapital je svetovni dr-
 žavljan!« Cailiaux pa je sanjal o
 zedinjenju nemškega in francoskega ka-
 pitala za skupno eksploatacijo kontinen-
 tov. »To je ključ in pot do trajnega mi-
 ra«, je zatrjeval, Norman Angell in
 bančnik Bloch sta pa naposled izobli-
 kovala še formule za nove ekonomske
 tedence, težnje po »popolni harmoniji
 vseh nacionalnih kapitalov«. Toda sve-
 tovnja vojna je, kakor vse, razbila tudi
 to harmonijo. Ta organizem je razpadel
 v mnoge dele, ki jih sedaj ločijo globoki
 prepadi. Nastalo je novo stanje, v kate-
 rem se izraža sili šovinizem posameznih
 gospodarskih skupin.

Azija, Afrika, Srednja Amerika in tudi
 Avstralija predstavljajo sedaj močne fak-
 torje svetovne produkcije in trgovine,
 dočim so še l. 1913. živalarile in bile
 odvisne od evropskega kapitala. Že l.
 1925. so sodelovale v svetovni produk-
 ciji in trgovini v razmerju za leto 1913:
 Azija s 127 odstotki, Afrika s 139 od-
 stotki, Srednja Amerika s 169 odstotki,
 a Evropa samo s 105 odstotki. Pred sve-
 tovnjo vojno je krila Evropa s svojimi
 produkti potrebe prekomorskih dežel, za
 časa vojne se je pa ta izvoz nehal in te
 dežele so si polagoma ustvarile lastno
 industrijo, sposobno konkurirati z evrop-
 sko in izpodrinuti jo celo docela. Od tu
 tudi sistem avtarkije, težnje, da se po-
 trebe konzuma krijejo z lastno produk-
 cijo. Pri tem je seveda Evropa največ tr-
 pela, in to tudi že prej, preden se je po-
 laivila na svetovnem tržišču s svojim
 dumpingom sovjetska Rusija, evrazijski
 kontinent zase. Razvoj ekonomskih raz-
 mer je pokazal za sedanjost in daljšo
 dobo bodočnosti, da je: 1. svetovna pro-
 dukcija daleč presegla svetovno trgo-
 vino; 2. znaten padec upliva Evrope v sve-
 tovnji trgovini; 3. vse večji upliv Azije
 na svetovno trgovino in 4. prvenstveni
 položaj ameriških Zedinjenih držav v
 svetovni trgovini.

Tem dejstvom moramo dodati še ne-
 koliko pojavov, ki zadevajo svetovno
 gospodarstvo vobče. Iz svetovnega pro-

meta so izločene sovjetska Rusija z vso
 severno Azijo, razen kolikor ga od časa
 do časa ograža, Kitajska zaradi notra-
 nje neurejenosti in Indija, ki vedno bolj
 zapira svoje meje. Dasi je ta izločitev le
 začasna, upliva strahovito na svetovno
 trgovino in zavira normalni razvoj pro-
 meta. Nasproti vsem tem dejstvom stoji
 Evropa gospodarsko razparcelirana in
 politično razprta. Konference, ki so ho-
 tele ekonomsko združiti nekatere njene
 dele, so se zaključile brez stvarnih uspe-
 hov. Nesorazmerna razdelitev zlata je še
 povečala zmedo in povzročila delno opu-
 stitev zlate podlage. V Angliji se pojav-
 ljajo ekonomske doktrine, ki proglašajo
 zlato za »fikcijo nacionalne ekonomije«. Mednarodni odnosi, ki bi jim Društvo
 narodov moralo biti regulativ in norma-
 lizirajoča sila, so še vedno neurejeni in
 vznemirajoči. Vse to so dokazi za to,
 da bodo razmere, ki potiskajo Evropo s
 prvega mesta na svet, trajale še dolgo.
 Vzroki in posledice so tako pomešani, da
 se sploh več ne ve, s katere strani bi
 bilo treba vozati razvozlati.

Anglija, ki se rada predstavlja kot svet
 zase, se hoče s svojimi dominijoni zvezati
 v posebno zaokroženo enoto. Konferenca
 v Ottawu se je sestala prav zaradi tega,
 a izkazalo se je, da je pot do uspeha zelo
 dolga in težavna. Dominijoni so po vrsti
 naštevati svoje posebne interese in ono,
 kar je pokazala statistika svetovne pro-
 dukcije in prometa, se je razodelo kot
 sistem posameznih kontinentov: oni ho-
 čejo brez ozira na »mater« Anglijo ohrani-
 ti svoje posebno življenje, delo in in-
 terese ter v soglasju z njimi politiko avt-
 arkije. Rezultat britske imperijske kon-
 ference je, da je morala Anglija dati do-
 minijonom več koncesij kakor dominijoni
 njej!

V sedanjih svetovni krizi se kapital in
 tehnika obsojata bolj nego kdajkoli prej,
 da sta njena povzročitelja. Izmenjujoče
 delo in upliv kapitala in tehnike ter po-
 samezne faze njunega pozitivnega ali
 negativnega učinka na razvoj gospodar-
 skih razmer, se vidi sedaj docela raz-
 ločno; odtod tudi tako ostra kritika! Mehaniziranje produktivnih sredstev, ti-
 piziranje fabrikatov, karteliranje in tru-
 stiziranje celih gospodarskih panog, do-
 ločevanje cen itd. so neposredni vzroki
 hiperprodukcije, povečanja nezaposle-
 nosti, druginje, vse večjega obubožanja
 množic itd. »Vojna je nastala zaradi zma-
 ge politične sile nad finančno«, je dejal
 Cailiaux in naglašal, da brez har-
 moniziranja svetovnega gospodarstva ni
 izhoda iz kaotičnih razmer. Ime je
 najbrže prav.

Zmeda nemške notranje
politikePRIZADEVANJA VON PAPENA. — NAMERE Z DRŽAVNIM ZBOROM.
— SCHLEICHERJEVI NAČRTI. — ZUNANJE POLITIČNE AKCIJE.

PARIZ, 23. avgusta. Iz Berlina
 poročajo: Po informacijah lista
 »Tägliche Rundschau«
 bo skušala Papenova vlada v
 strahu pred eventualnimi težkimi
 posledicami, ki bi jih utegnilo iz-
 zvati izglasovanje nezaupnice v no-
 vem državnem zboru, za vsako ce-
 no preprečiti tako glasovanje. Zato
 bo takoj po konstituiranju državne-
 ga zbora pričela pogajanja za par-
 lamentarno delo. Če bi ta pogajanja
 ne uspeła, bo vlada razpustila par-
 lament še poprej, preden bo prišlo
 do glasovanja o nezaupnici.

Vojni minister general von
 Schleicher se baje s tem name-
 nom že pogaja s sindikalističnimi in
 socialističnimi voditelji za sestavo
 svoje vlade, ki bi ohranila značaj
 predsedniškega kabineta in bi dobi-
 la obenem oporo v državnem zboru.
 Do otvoritvenega zasedanja dr-
 žavnega zbora je le še 8 dni, poli-
 tični položaj v Nemčiji pa je danes
 bolj zamotan, kakor je bil kdajkoli
 poprej.

»Temps« pravi v svojem za-
 devnem komentarju, da se general
 von Schleicher trudi izravnati
 formulo o predsedniškem kabinetu
 s formulo ustavnega kabineta. Upo-
 števati je treba intrige centruma
 proti predsedniškemu kabinetu in
 pa stremjenje hitlerjevcev, ki sku-
 šajo izbiti iz sedanje situacije za
 sebe čim večje koristi. Spričo teh
 dejstev skuša von Papen pričeti
 pogajanja s Parizom in Londonom
 glede preureditve nemške armade,
 samo da bi osredotočil zanimanje
 sveta na zunanja politična vpraša-
 nja in bi tako zakril notranje poli-
 tične težave Nemčije. Današnja
 nemška vlada pa nikakor nima po-
 trebnih avtoritet za taka medna-
 rodna pogajanja.

List zaključuje svoj komentar z
 naglasom, da bo tekoči teden zelo
 važen, če ne celo odločilen za raz-
 voj nemške krize in da lahko na-
 stonijo razna iznenađenja še poprej,
 kakor bo mogoče najti primeren iz-
 hod iz politične krize.

Pogodbe ottawske konference

ANGLIJA JE SKLENILA Z DOMINIONI 12 POGODB, DOMINIONI MED SEBOJ
PA 5. IZJAVA LORDA BALDWINA.

LONDON, 23. avgusta. Na ottawski
 konferenci je bilo sklenjenih 17 gospodar-
 skih pogodb, in sicer je sklenila Anglija
 z raznimi dominijoni 12, posamezni do-
 minijoni med seboj pa 5 pogodb. Irska je
 sklenila samo 2 pogodbi, in sicer s Kana-
 do in Južno Afriko. Predsednik angleške
 delegacije na imperijski konferenci, lord
 Baldwin, je izjavil, da je uspeh kon-
 ference presegel vsako pričakovanje. V u-
 speh ni štel le zaključkov gospodarskih
 pogodb, temveč tudi utrditev medseboj-
 nega zaupanja in volje do skupnega so-
 delovanja.

Ti rezultati pa ne zadostujejo angleš-
 kih gospodarskih krogov, ki se boje, da
 bo angleška zunanja trgovinska politika
 resno ogrožena s kontingentiranjem uvo-
 za in olajšanjem uvoza poljedelskih pro-
 izvodov iz raznih dominijov, predvsem iz
 Kanade, in bo zaradi tega trpel trgovski
 promet z drugimi državami. Ustvaritev
 gospodarske skupnosti na prostnem teri-
 toriju angleškega imperija bo dovedlo
 do katastrofe angleške izvozne trgovine,
 ker bodo vse države, ki jih bo ta ustvari-
 tev zadela, nedvomno omejile uvoz an-
 gleških produktov.

Poljska ustavi plačila

VARŠAVA, 23. avgusta. Mnogi vladni
 listi objavljajo vest, da bo Poljska usta-
 vila plačevanje inozemskih obveznosti.
 Dne 16. oktobra bi morala plačati ame-
 riškim Združenim državam 29.5 milio-
 nov zlotov. Listi pozivajo vlado, naj spo-
 roči Ameriki, da v sedanjem položaju ni-
 kakor ne more plačati take vsote.

Novo raketno letalo

MÜNSTER, 23. avgusta. V Osnabrücku
 je preteklo nedeljo demonstriral znani
 konstruktor raketnih letal inž. Reinhold
 Tili in g svoje nove modele raketnih
 letal, ki imajo namesto motorja za po-
 gonsko sredstvo 2 metra dolge raketne
 cevi, ki poženejo, prižgane s pomočjo
 elektrike, letalo v zrak. Velika prednost
 novega izuma pred bivšimi raketnimi le-
 tali pa je v tem, da se v trenutku, ko le-
 talo doseže svojo kulminacijsko točko,
 ob trupu s pomočjo hidravlične avtoma-
 tične sesalne naprave sprostijo in polago-
 ma razprostirajo dvojne močnice kril, ki omo-
 gočijo letalu v mirnem krožnem poletu
 normalen pristank na trdnih tleh. Po-
 skušni modeli letal so dosegli višino 1500
 metrov in so lepo pristali na zemlji. Iz-
 umitelj obeta na podlagi svojih izumov
 letniškemu in blagovnemu prometu v
 taku silno bodočnost.

Statistika protifašističnih
razprav v Italiji

CURIH, 23. avgusta. Tukajšnji »Avan-
 ti« objavlja statistiko obsojenih protifa-
 šistov v prvih šestih mesecih tekočega
 leta. Italijanski lišistični izredni tribunal
 je imel v letošnjem prvem polletju 38 pro-
 cesov in je bilo obsojenih 213 oseb na
 1.461 let, 7 mesecev in 15 dni ječe, dve
 osebi sta pa bili obsojeni na smrt, in ob-
 sodba je bila takoj izvršena s strelji v hr-
 bet.

PADEC DAVČNE MOČI V AMERIKI.

WASHINGTON, 23. avgusta. Zaradi
 svetovne gospodarske krize so tudi v se-
 vernoameriških Združenih državah dav-
 čni dohodki občutno padli. V zadnjem fi-
 skalnem letu so znašali davčni prejemki
 1.557 milijonov dolarjev napram 2.428
 milijonom v letu 1931. Posebno občuten
 padec se je pokazal pri dohodninskem
 davku, ki je padel od 1.860 na 1.056 mili-
 jonov dolarjev.

PROŠNJA ZA POMILOSTITEV GOR-
GULOVA.

PARIZ, 23. avgusta. Zagovornik moril-
 ca Gorgulova je poslal predsedniku pro-
 šnjo za pomilostitev svojega zarovanca in
 prosi v njej, naj predsednik ne dovoli u-
 smrtitev norca.

Borba Nemčije za enakopravnost

PRAVICA OBOROŽEVANJA. NOVA RAZDELITEV KOLONIALNIH MANDA-
TOV. MNENJE PARIZA.

BERLIN, 23. avgusta. Potrjujejo se
 francoske vesti, da je nemška vlada v
 Parizu pričela akcijo za popolno enako-
 pravnost Nemčije z ostalimi državami,
 zlasti glede vprašanja razorožitve in pro-
 blema kolonij. V tukajšnjih diplomatskih
 krogih verujejo, da se pariška pogajanja
 ne bodo končala brez vsakega uspeha v
 korist Nemčije, ker je na vsak način tre-
 ba preprečiti odsotnost Nemčije pri dru-
 gem nadaljevanju svetovne razorožitve-
 ne konference. Če bi Nemčija odpovedala
 svoje nadaljnje sodelovanje na razorožit-
 veni konferenci, bi vsa konferenca posta-
 la iluzorna in bi bila težka svetovna ka-
 tastrofa neizbežna.

PARIZ, 23. avgusta. V poučenih krogih
 se zatrjuje, da so nemške zahteve glede
 enakopravnosti pri oboroževanju in glede
 nove razdelitve kolonialnih mandatov
 take, da jih Francija nikakor ne bo mogla
 sprejeti. Dosedanji razgovori so docela
 zasebne in neobvezne značaja, je pa
 od njih vendar odvisno, če se bodo u-
 radna pogajanja sploh pričela ali ne.

PRODIRANJE JAPONCEV V JEHO.

HARBIN, 23. avgusta. Po hudih bojih
 so japonske čete zasedle mesto Nanling
 v provinci Jehol.

Dnevne vesti

Planinska vojska kralja Matjaža na Peci

ODKRITJE KIPA KRALJA MATJAŽA.

Pretekla nedelja je bila posvečena našim koroškim planinam. Na Peci sta agili podružnici SPD iz Mežice in Črne svečano ustoličili Pirnatovega kralja Matjaža ob prisotnosti tisoč navdušenih planincev in rodoljubov iz vse naše ožje domovine in njenih sosednjih krajev. Že v soboto zvečer je bilo pri Uletovi koči veselo, pestro življenje. Široke stene koč niso mogle sprejeti v svojo domačo sredo vseli številnih domačih gostov, ki so nato plegli in posedli okrog kresov ter med petjem in otožnimi mislimi, zroč v temo nad Gosposveto in Dravo, prečuli toplo in mehko avgustovsko noč. Zdrnil in razgibal se je Matjažev tabor, navdušenje je objelo vso njegovo planinsko vojsko, ko so prinesli bratski pevci pevskega društva »Dobrača« iz Roža na svobodni Pecin vrh prelepo koroško narodno pesem tako, kakor jo poje naš rod tam ob Zili in Dravi. Do jutra je noč poslušala tople besede bratstva in ljubezni v šepetu, besedi in narodni pesmi.

Ob šestih je godba napravila budnico. Vsa Peca je žarela in se zlatila v jutrnjem solncu. Vedno novi gostje so prihajali od vseh strani, tako iz Guštanja, Prevalj, Mežice, Črne, s Koroškega in od drugod. Ob 8. je bral planinsko mašo profesor g. dr. Alekšec med prepevanjem koroških pevcev in godbo Guštanjcev. Po maši je podružnici na čelnik g. Ule otvoril slovesnost in pozdravil zastopnike in predstavnike oblasti, vojaštva, odposlanca Aljaževca, kluba, mežiškega župana g. Breznika, zastopnike raznih podružnic SPD in ves ostali planinski zbor. Prebral je brzojavne in pismene pozdrave ljubljanskega škofa g. dr. Rožmana, podbana g. dr. Pirkmajerja in ravnatelja g. dr. Tomiška, ki so jih navzoči sprejeli z glas-

nimi odzdravi. Mladinski šolski orkester iz Mežice je prav dovršeno zaigral nekaj narodnih pesmi, mirovala pa seveda tudi ni izvrstna guštanska godba. Nato je g. inž. Pirkmajer v vznešenih besedah pojasnil pomen te izredne planinske slavnosti in orisal simbolični pomen kralja Matjaža in njegove vojske za naš rod in za vse, ki so od nekaj kri naše krvi.

Ob grmenju topičev, prepevanju pesmi in zvokih fanfar je bil nato svečano ustoličen kralj Matjaž, umetniško obdelana lesena skulptura akad. kiparja Nika Pirnata. Iskrene in pomembne čestitke so še izrekli g. Kvac za slovenjgraško, g. Gruđen za prevalsko podružnico SPD in g. Zorut v imenu mariborske podružnice SPD in Tujsko-prometne zveze v Mariboru. Sledilo je zabijanje zlatih in srebrnih žebeljev, biserov v kroni kralja Matjaža. Oficielni del slavnosti sta zaključila z originalnimi dovtipi in šaljivimi domisljicami prepletenj planinski govor g. Zoruta in Matjaževa himna, ki so jo ubrano zapeli koroški pevci. Nato se je ves tabor dvignil in se bučno razživel kakor roj čebel. Veselja, petja in rajanja kar ni hotelo biti ne konca ne kraja. Šele pozno popoldne je spoznal, da je treba jemati slovo in ubrati pot proti domu.

Obmejnimi podružnicami SPD moramo na sijajnem uspehu te planinske slavnosti, ki kateremu so pripomogli največ neumorni načelnik g. Ule, g. inž. Pirkmajer in tajnik g. Pogorevčnik, le čestitati. Čeprav počiva častitljiva osebnost kralja Matjaža že dolgo v narodni legendi, vendar še ni zamrla trdna vera, da bo nekega dne potegnili svoj silni meč iz nožnice, zbudil svojo vojsko in odhitel s Peci osvobodjevati ves slovenski rod in ustvarjati nove, pravične meje.

PRESELITEV UREDNIŠTVA.

Uredništvo »Večernika« in mariborsko uredništvo »Jutra« se je preselilo danes z Aleksandrove ceste v Gospoško ulico št. 11, dvorišče, prvo nadstropje, telefon 2440. Uprava s številko 2455 se preseli šele pozneje.

Odlikovanje požarnikov.

Ičeraj se je mudil v Mariboru predsednik »Slavonsko-hrvatske vatrogasne zajednice« g. Marijan pl. Herzič in izročil pri tej priliki zaslužne križce nekaterim mariborskim gasilcem. Odlikovani so bili Rajmund Bien, Lojze Stumpf, Bruno Wernhardt, Ivan Mösch, Ivan Heričko, Jože Gieber in Ferdinand Kranjc.

Smrtna kosa.

Pretekli teden so umrli v Mariboru: Jernej Kovač, kotlar, star 22 let; Marija Fuksova, gostilničarka, 66 let; Mirko Francič, sinček železničarja, 4 leta; Marija Ivanškova, posestnica, 49 let; Marija Vauhnik, železničar, 47 let; Mirka Babiševa, hčerka delavca, 4 leta; Marija Strumblova, vdova po železničarju, 72 let; Urška Vindiševa, žena posestnika, 64 let; Ivan Kojič, viničar, 24 let in Neža Pivčeva, posestnica, stara 40 let. N. p. v m.

Prijateljski sestanek bivših učencev dr. Potočnika.

Dr. Matko Potočnik, ravnatelj moškega učiteljskega v Mariboru, je bil pred kratkim upokojen in se te dni preseli iz Maribora. Zato se bodo od njega poslovili vsi njegovi bivši učenci-maturanti letnikov 1902—1932 na prijateljskem sestanku v soboto 27. t. m. v gostilni Balon na Pobrežju. Zbrali se bomo ob 19. uri. Vabljeni so tudi vsi njegovi prijatelji in znanici.

Šahovski mojster Pirc v Beogradu.

Včeraj je naš šahovski mojster g. Vasja Pirc došel v Beograd in v prostorih tamkajšnjega šahovskega kluba odigral prvo simultanko proti 25 najboljšim beograjskim šahistom. Beograjski šahisti so pripravili našemu mojstru ob prihodu pri srčen sprejem. V imenu beograjskih šahistov ga je pozdravil klubov predsednik. Pri simultanki se je mojstru poznalo, da je že nekoliko izmučen, vendar je igral dobro in zelo previdno. Deset iger je remiziral, deset dobil, pet pa izgubil. Iz Beograda odpotuje v Zemun, kjer se bo srečal z zemunskimi šahisti.

Poslovitev od ravnatelja dr. M. Potočnika.

Več tovarišev me je zadnje dni prosilo, naj objavim dan in kraj sestanka, na katerem se poslovimo nekdanji učenci od ravnatelja mariborskega moškega državnega učiteljskega g. dr. Mateja Potočnika, ki žal že odhaja v pokoj. Težko je ustreči vsem, a pridružujem se v »Jutru« objavljeneemu predlogu tovariša J. Čeha, ter si dovolim vabiti vse bivše učence, da se zberó 27. t. m., t. j. v soboto ob 10. uri popoldne v dvorani Nabavljalne zadruge (Rotovski trg) v Mariboru k zadevnemu poslovilnemu sestanku. Dolžni smo to našemu »očetu« slovenskih učiteljskih kov izza predvojnih let, dolžni našemu velezaslužnemu ravnatelju v letih po vojni! Torej 27. t. m. vsi na svidenje! — Mirko Vanda, šolski upravitelj pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Znanstvena nagrada.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani razpisuje nagrado primarija in docenta dr. Ivana Matko v Mariboru, v višini 3000 Din za najboljšo originalno medicinsko znanstveno delo v letu 1932-33. Podrobne pogoje najdejo zdravniki-interesenti v prihodnji številki »Zdravniškega Vestnika« in »Glasila zdravniške komore v Ljubljani«. Obče znana in priznana požrtvovalnost in človekoljubnost doc. dr. Matka zasluži priznanje najširše javnosti in je želeli, da bi našla novih posnemovalcev!

Nove pristojbine v bolnišnicah.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal nov pravilnik o pristojbinah za zdravljenje v državnih in banovinskih bolnišnicah. Pristojbine za prvi in drugi razred bodo enotne, pristojbine za tretji razred pa se bodo ravnale po višini davka, ki ga plačuje bolnik. Osebe, ki plačujejo največ 60 Din neposrednega davka, so oproščene plačila bolniških stroškov; osebe, ki plačajo na leto neposrednega davka od 60—200 Din, plačajo za vsak dan 20 Din, osebe z davkom od 200—500 Din plačajo 30 Din, osebe z davkom od 500—2000 Din plačajo 40 Din in osebe, ki plačajo nad 2000 Din neposrednega davka, pa plačajo 50 Din. Ne oziraje se na višino plačanega davka znaša pristojbina za prvi razred za vsak dan 100 Din, za drugi razred pa 70 Din. Če se državni uslužbenci zdravijo v prvem ali drugem razredu, morajo doplačati razliko med tretjim in drugim, odnosno prvim razredom.

Podražitev čekov poštne hranilnice.

S 1. septembrom t. l. se podražijo čeki poštne hranilnice od 40 na 55 par. Po 1. septembru bodo morali biti vsi čeki, ki se predložijo poštni hranilnici in njenim podružnicam v izplačilo ali v odpravo po pošti, taksirani s 25 parami.

Protituberkulozni dispanzer v Mariboru
v Gregorčičevi ulici št. 6 ne posluje za časa od 22. do 27. avgusta 1932 radi desinfekcije in snajenja prostorov.

Prvi sestanek upnikov Kmetijske eksportne družbe.

Danes popoldne ob 10. je bil na okrajnem sodišču prvi sestanek upnikov Kmetijske eksportne družbe, ki je v konkurzu. Sestanek je bil v drugem nadstropju v razpravnici dvorani. Navzočih je bilo okoli 500 upnikov iz vse Slovenije. Ker v dvorani ni bilo prostora za toliko ljudi, so se upniki zbrali še na hodniku in stopnicah. Slišala se je marsikatera opaska na račun poslovanja bivše družbe. Nekateri so kar glasno povedali svoje mnenje, da se je slišalo po vsem sodišču. Namen sestanka je bil samo volitev upniškega odbora, o čemer pa večina upnikov ni bila informirana. Šele ko sta konkurzni sodnik dr. Kovča in konkurzni upravitelj g. dr. Šnuderl razjasnila namen, so se navzoči vdali. Izvoljen je bil naslednji upniški odbor: dr. Fornarič, odvetnik v Mariboru; Ivo Hladnik, kovač iz Cirkovca; dr. Bergeč, odvetnik v Mariboru; Mihael Mikec, pekovski mojster v Mariboru; Karl Novšak, uradnik mestnega električnega podjetja v Mariboru; dr. Vauhnik, odvetnik v Mariboru; Andrej Krepek, davčni upravitelj v p. v Sv. Lenartu in Jožef Purkhart iz Maribora. Sklepi upniškega odbora in vsi nadaljnji ukrepi bodo objavljeni v listih.

Slaba prodaja poljskih pridelkov.

Kljub temu, da se je sezona prodaje poljskih pridelkov pričela že pred enim mesecem, so tovarni kolodvori Dravskega polja odposlali šele nekaj vagonov krompirja in jabolk, oboje pa nakupljeno po sramotno nizkih cenah, krompir po 0.50, jabolke pa po 1.— Din kg. Vnovčevalnica za poljske pridelke na Dravskem polju s sedežem v Račah si neumorno prizadeva dobiti več vagonov naravnih za prodajo krompirja svojih zadrugnikov po najboljši ceni, ves trud pa je zaman. Poskusila bo zato nadrobno tržno prodajo v Beogradu, da tako vsaj delno ustreže željam zadrugnikov.

Ugotovitev tezenske občinske uprave.

Nekdo je v javnosti razširil neresnično vest, da je bil učitelj g. Franjo Luknar razrešen funkcije odbornika in blagajnika občine Tezno. Da ugled g. Luknarja ne bi trpel, izjavlja županstvo resnici na ljubo, da je g. Luknar na seji 20. junija letos sam osebno in 30. junija še pismeno zaprosil le za razrešitev blagajniških poslov ter jih v redu oddal dne 3. avgusta letos, kar je razvidno tudi iz prevzemnega zapisnika. Občinski odbornik je pa ostal še nadalje. Župan: Vincenc Bezjak s. r.

Tombole v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju

priredi Žensko društvo v Mariboru v nedeljo 18. septembra ob 15. uri na Trgu svobode. Čisti dobiček se uporabi za delno kritje stroškov investicij, ki so se izvedle tekom poletja na Počitniškem domu.

Strelska tekma pri Sv. Marjeti na Drav. polju.

Agilna strelska družina pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je priredila minulo nedeljo na svojem strelišču prvo tekmo, ki je tako gmotno kakor moralno zadovoljila ne le domačo družino, temveč tudi došle tuje strelce. Da je zanimanje za strelski pokret prodrlo tudi v najnedostopnejše kraje, je ta tekma dovolj pokazala. Agilno članstvo si je z mnogim prizadevanjem in s težavo ustvarilo pripravnost strelščice, da tako nudi čimveč možnosti razvoja! Tekmovalo je lepo število strelcev, med katerimi je bil s 15 točkami najboljši g. Ivan Magdalenc iz Rač, ki je odnesel prvi nagradi ostrega in malokaliberskega streljanja. Nagrajeni so bili nadalje tudi Jože Finžgar s 94, Ljubo Plamberger s 94, Filip Primec s 89 točkami in dr. Po končani tekmi je bila v prostorih gostilničarja g. Finžgarja, ki jih je občinstvo zasedlo do zadnjega kotička, dramska predstava domačih diletantov.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nova žrtev Drave.

Huda včerajšnja vročina je izvabila številne kopalce v Dravo, da jih je ob obrežju kar mrgolelo. Po sedmi uri zvečer se je šel kopat tudi 17-letni Ivan, sin mariborskega izvoščka Puklja, v družbi svojih dveh tovarišev Maksa Roškerja in Karla Simoniča. Ko so se že nekateri kopalci pod deško šolo na Ruški cesti oblačili, so naenkrat slišali pretresljive klice iz struge in opazili mladeniča, ki se je boril z vrtincem na življenje in smrt. Nekaj kopalcev je brž skočilo v vodo, toda preden so priplavali do potapljajočega se mladeniča, je že izginil v valovih. Mladenič je bil dober plavalec in ga je prijel najbrže v trenutku, ko je zaplaval med vrtince, krč. S čolni so nato preiskali reko daleč navzdol, toda trupla niso našli. Tragična sinova smrt je presunila uboga očeta, ki je z njim izgubil svojega edincea.

Tragična smrt v valovih Mure.

Preteklo soboto so se kopali v Muri posestnik Ludvik Kolbl s Cvena, njegova žena in njegov brat, ki se je mudil pri njem na dopustu. Po nesrečnem naključju je zašel Kolblov brat v globok tolmun, in ker ni znal dobro plavati, se je začel potapljati in klicati na pomoč. Posestnik Kolbl pa je takoj skočil v vodo, da bi rešil potapljačega se brata, in se pri tem sam utopil, dočim se je brat rešil. Tragična smrt posestnika Kolbla je pretresla njegovo ženo, ki je bila priča groznemu dogodku in vzbudila po vsej okolici globoko sočustvovanje.

V Rogozi je gorelo.

O požaru v Rogozi smo izvedeli naknadno še te-le podrobnosti: V veliki shrambi je bilo nakopičenih okrog 300 voz stelje, ki so jo že pred tremi leti nagrabili in spravili. Radi vlage je začela strelja pri lehi pereti, pri čemer so se razvijali razni plini. V zadnjem času pa je perenje zavzelo tak obseg, da se je pričelo iz velikega kupa kaditi in je pretila nevarnost ognja. Le z največjo težavo in naporom so požarne brambe razkropile ogromen kup stelje in tako preprečile veliko nevarnost.

Dve nezgodi.

Kuharica Marija Jugova iz Maribora je stopila na rjast žrebelj in se hudo zbadla. Dobila je zastrupljenje krvi in morala iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici. Tja so pripeljali tudi posestnika Antona Breznerja iz Žikarevcev, kateremu je padla na roko težka lestva in mu jo zlomila v zapestju.

Roparski napadalec kot »detektiv«.

Te dni se je agilnemu orožništvu iz Rač posrečilo izslediti nekega brezposelnega delavca Jožefa Kodra iz Ješenc pri Framu, ki se je pred tedni potikal po tamkajšnji okolici ter od dobrosrčnih ljudi kot »tajni detektiv« izvajal večje vsote denarja, češ, da mora izslediti neko tajno zločinsko tolpo. Osumljen je nadalje tudi dveh poskusov roparskega napada. Kot »detektiv« je ustavil na banovinski cesti dva premožnejša moža ter ju hotel oropati. Oba poiskusa pa sta se mu ponesrečila. Na podlagi točnih opisov držnega pustolovca se je orožništvu le posrečilo izslediti ga ter oddati v zapore tukajšnjega sodišča.

Aretacija tatu koleša.

Orožništvo v Račah je pred dnevi aretiralo nekega Jakoba Krepča osumljenega, da je pred dnevi ukradel neko kolo. Tat svoje početje priznava. Oddan je bil v zapore okrajnega sodišča.

Ukradeno kolo.

Posestnikovemu sinu Lojzetu Kranjcu je včeraj popoldne odpeljal nekdo iz veže okrožnega urada za zavarovanje delavcev, dobro ohranjeno kolo znamke »Opel«.

Aretacije.

Sinoči je policija aretirala več potepuhov in jih čez noč vtaknila v zapor. Ko pa so jih danes popoldne zasliševali na policiji so ugotovili, da je med njimi nekaj zrelih ptičev, kateri bodo oddani sodišču.

Razmah planinarstva na Boču

VTISI REPORTERJA s »SEVERNEGA TRIGLAVA«.

Pri Sv. Miklavžu na Boču, sredi avgusta.

Pohorski svet s svojimi dolgimi, skoraj konservativnimi črtami sčasoma izletnika utruja, da si končno zaželi višine, ki v skokih in strmih črtah vodijo v višine, kjer so naši poganski pradedje v senci košatih dehtečih lip na žrtvenikih žrtvovali bogovom solnca, lepote, ljubezni in življenja.

Že s stolpa mariborske stolnice vidiš tam na jugu Donačko goro, ne daleč od nje pa je očiak Boč, naš — »severni Triglav« (980 m).

Zlasti na Boču je nesebična in požrtvovalna ljubezen navdušenih planincev odkrila pred leti postojanko, ki tudi razvajanega izletnika navduši, da ga ta pravilni planinski svet zopet in zopet kliče ter miče sem k prijaznemu Sv. Miklavžu. Od tu pa na razgledni stolp s krasno panoramo.

Idila za idilo, vsaka polna poezije in pravljic o bočkem »intverju« in o podzemskih jamah, spremlja izletnika v to svojevrstno višavje. Poti iz Poljčan in južno iz prijazne Kostrivnice in slavne Rogaške Slatine so dobro markirane in se polagoma vzpenjajo do obširnih planin in pašnikov okrog romantične cerkvice Sv. Miklavža.

»Planinsko rajanje« pri Sv. Miklavžu je ob priliki »žeganja« lep izraz planinarskega navdušenja v tem rajskem svetu. Okrog bočkega župnika se zgrne množica izletnikov in domačinov, ki v dolgi procesiji v svojem srcu in v svoji duši doživlja ob pokanju topičev, godbi in petju čar planinske pobožnosti.

V planinskem zavetišču SPD dobi človek osvežila in okrepčila, tam lahko opazuješ po maši pravi planinski živ-žav, dokler te razpoloženje samega ne vrže v vrtnec prekipajočega planinskega veselja. Polne roke dela imajo neumorni funkcionarji podružnice SPD, zlasti prijazni upravitelj g. Oton Kovačič, ki je danes duša vseh bočkih prizadevanj. Kaj rad napaja mojo reportersko radovednost o razvoju bočke turisticke, ki se je v kratkem času nepričakovano dobro razvila.

Kdo vam je dal pobudo za intenzivno turisticno na Boču?

Vsekakor SPD podružnica Poljčane. Članom njenega odbora gospodom: dr. Hronovskemu, župniku Cilenšku, Zeilhoferju, Ritonji in Finžgerju pritiče največ zaslug, da so omogočili l. 1930. s svojo izredno požrtvovalnostjo tako nagel podvig ogromnega stolpa na Boču ter planinske koč v njegovem idiličnem sedlu. Istočano je bila urejena v državnem poslopju na prelepi gorski planoti Sv. Miklavža planinska restavracija, ki je bila sicer nemogoča brez blagohotnega prizadevanja ravnatelja šentjurske kmetijske šole g. inž. Petkovška.

Seveda so tudi naravni pogoji dvigali razpoloženje za vašo akcijo?

Ob nezadostnih naravnih pogojih bi vsak začetek planinske akcije pomenil obenem tudi njen konec! V izogib lokalnega domoljubja lahko na osnovi kopice izjav bližnjih in daljnjih turistov trdimo, da je v naših Alpah malo gor, ki bi služile toliko ugodnih ocen kakor Boč, posebno še glede na bodočnost razvoja Rogaške Slatine. Pozornost vzbuja njegova zemljepisna lega z dvakrat večjim obzorjem od pohorskega, zelo udoben položaj v precepu dveh železnic, lahki dohodi, divna romantika ozaljšana z bukovim, kostanjevim in vinograjskim zelenjem zlasti v južnem dokaj harmonično razčlenjenem delu pobočja.

Ali ni bil Boč že pred desetletji turistična postojanka?

Res so lepote tega višavja spoznali že naši predniki, ki so pred 50 leti postavili na Boču primitivno razgledno ogrado s planinskim zavetiščem, ki ga zaznamuje celo takratna avstrijska specialka. Vendar ni bilo v takratnem planinarstvu nika ke smotrenosti. Sedanja prizadevanja poljčanske podružnice so bila dobro fundirana, povsem upravičena in v ničemer prisiljena izumetničenja. Nedvomno obetajo še lepe perspektive za bodočnost. Narava je njih najsigurnejši čuvár, mi pa smo dolžni vztrajati in pomagati pri izpopolnjevanju pol stoletja stare bočke misli v prid vsega planinstva.

Ste li z bilanco preteklih 2 let zadovoljni?

Kako tudi ne! Res je, da se vsaka organizacija danes trese za dohodke, tako tudi naša. Saj še dolgujemo na objekti SPD 25.000 Din in težko je obvladati z eno roko preteklost, z drugo pa istočasno graditi bodočnost. Vodi nas načelo: počasi, a sigurno, kajti le pod takimi pogoji ostane naš cilj neizbežen. Privabiti hočemo na Boč kolikor možno več turistov. Jasno, da nam restavracija SPD pri tem ni glavni namen! Četudi v njej še ni vse v redu, vendar nudimo živila in okrepčila kar po najnižjih cenah, da se tudi manj premožen planinec a priori obvaruje spora med želodcem in žepom. Mariborčanka je izjavila: »Če bi bila vedela, da je na Boču tako poceni, bi si prištedila drva, delo in nošnje. Drugič bom pametnejša!«

Z nizkimi cenami in dobro oskrbo po restavraciji g. Jermanu je uspelo povečati znatno dotok izletnikov. Dočim število turistov pri mnogih planinskih postojankah močno nazaduje, se je število na Boču še pojačilo. Spominška knjiga zaznamuje ob koncu lanskega leta 4024, letos smo dosegli isti obisk že pred avgustom in je današnje stanje nekaj nad 4450. Šolskih izletnikov beleži statistika v letu 1931 kar 42, letos pa že 53! Zdrav pojav je dejstvo, da se udeležuje poho-

dov na Boč izredno število kmečkih ljudi, zlasti ob nedeljah. Tako so naša planinska prizadevanja zrasla že z domačo grudo.

Kakšni so vaši načrti za bodočnost?

Odkar sodelujeta na Boču podružnica SPD Poljčane in Rogaška Slatina, je možnost napredka še bolj zajamčena. Združitev sil je prinesla poleg moralnih in gospodarskih dobrin tudi mnogo novih moči, kar se je takoj občutilo, ko je prevzel predsedstvo upravnega odbora zdraviliški ravnatelj g. dr. Fran Šter. Večjih investicij za enkrat ne izvršimo, šli pa bo-

mo takoj na delo za novi planinski dom, kakor hitro bodo razmere to dopuščale. Ni izključeno, da bo podana z novim domom na krasni gorski planoti prva etapa k gradbenim projektom Rogaške Slatine same. Kakor se mala obrt industrializira, tako bodo s pohorsko vzpenjačo veliki hoteli asimilirali delokrog sedanjih koč in domov, naš severni Triglav pa se zna sčasoma afirmirati kot gorska ekspozitura Rogaške Slatine. Vsaj tak je bil približno razvoj v Švici, v Dolomitih in drugod, dohitel bo tudi nas.

Ver.

Ustanovitev strelske družine v Poljčanah

LEPA PATRIOTIČNA MANIFESTACIJA NAŠIH STRELCEV.

V nedeljo je bil v Poljčanah ustanovni občni zbor poljčanske strelske družine. Z ustanovitvijo te nove strelske družine je slavila ta viteška organizacija v našem mariborskem okraju nekaj jubilej: dosegla je oživitvorenje tridesete krajevne organizacije. Že na sestanku pripravljalnega odbora, se je opazilo nemalo zanimanja. Nedeljski ustanovni občni zbor pa je s presenetljivo udeležbo članstva to le še potrdil.

Zbor, ki se je pričel točno ob pol 11. uri, je otvoril začasni predsednik učitelj Alojz Živko. Pozdravil je najprej predsednika slovenjebistrške strelske družine majorja Pojéta ter okroglega delegata iz Maribora br. Slavka Rejo. Za njim je spregovoril prvi major Pojé, ki se je v navdušenem govoru zahvalil za res lepo udeležbo (nad 50 članov). Nato je prevzel besedo okrogni delegat g. Reja, ki je med drugim orisal zgodovino in pomen pokreta, ki pri nas od leta 1925. razveseljuje napreduje. Omenjal je dalje na podlagi dokazov neosnovane očitke glede stre-

lišč, ki obsegajo lovski revir ter tolmačil nekatere važnejše odstavke pravil. Kakor v imenu mariborske strelske družine, tako je pozdravil navzoče tudi v imenu okrajnega glavarja g. Milana Makarja, ki se žal radi zadržanosti zbora ni mogel udeležiti. Obenem je bilo tudi soglasno sklenjeno odposlati polkovniku g. Boži Putnikoviću brzojavni pozdrav.

Nato so bile volitve odbora. Izvoljeni so bili: za predsednika učitelj Alojz Živko, za podpredsednika hotelir Josip Baumann, za tajnika Žen, za blagajnika Sima, za odbornike in preglednike pa Hauptman, Knez, Šebenik (vaditelj), Lovrec in Prešern. Za tem je bil strokovnjaki ogled treh predlaganih strelšč.

Kakor je povdarjal ob zaključnem idejnem govoru okrogni delegat mariborski: »Naj prodira in se širi pokret najsevernejše strelske družine, da se čim prej strnemo s celjskim rajonom in dalje z jugom!« je ob ustanovitvi tega viteškega društva v našem kraju tudi naša želja!

Žalosten konec vohunke

Že dolga leta je pošiljal poljski tajni vohunski urad v sovjetsko Rusijo svoje agente, ki so tamkaj opravljali v korist domovine vohunsko službo. V zadnjem času jim je prišla sovjetska protišpijonaža na sled in poljski vohuni so bili drug za drugim prijeti in ustreljeni. V Varšavi je nastalo zaradi tega veliko razburjenje, ker si oblasti niso vedele nikakor pomagati. Končno pa se usmili nekega višjega častnika generalnega štaba, ki se je redno shajal v slavno plesalko Majersko. Kljub vsej pozornosti pa oblasti do zadnjega niso mogle odkriti nič gotovega. Šele pred dnevi so bile obveščene, da potuje Majerska s svojo sobarico in nekim moškim v avtomobilu proti ruski meji. Na cesti proti Gdanskso avtomobil ustavili in našli v njem točen seznam poljskih vohunov v Rusiji z njihovimi natančnimi naslovi. Pred vojnim sodiščem je bila Majerska, prava poljska Mata Hari, z obema spremljevalcema obsojena na smrt in takoj nato tudi ustreljena.

Brez denarja je lepše

Pred nekim londonskim sodiščem se je moral te dni zagovarjati neki Adolf Jourd, ki je zadel v loteriji 30.000 funtov šterlingov, kar pomeni v našem denarju okrog 6 milijonov dinarjev. Tožila ga je njegova žena, ker ji ni hotel po prejemu tega premoženja dajati ničesar več za gospodinjstvo. Žena je izjavila pred sodnikom, da je »bilo njuno domače življenje pred nepričakovano srečo v loteriji mnogo lepše in boljše, kakor pozneje, ko je prišel v hišo prokleti denar...« Njena iskrena želja je bila, da bi tega denarja sploh nikoli ne bilo. Mož je pričel takoj, ko je dobil ogromno vsoto, pijančevati, se baviti z drugimi ženskami in je dom dosledno zamenjal. Če ga je žena prosila denarja za domače potrebe, jo je nagnal in ji grozil, da jo bo ubil in vrge iz hiše. Sodnik je obsodil Jourda, da mora plačevati ženi za gospodinjstvo na teden po 2 funta, ali v našem denarju okoli 400 Din.

Spominjajte se CMD

Ciril Hristov:

Uničen

Zdravnik je končal jutranji pregled bolnikov in stopil na daljši pomenek k svojemu prijatelju iz mladosti Bogdanu Tomanskemu, ki je ležal že teden dni v njegovem oddelku, ne toliko v svrhu zdravljenja, kolikor v svrhu pomirjenja in okrepitve. Usmiljenki, ki ga je ves čas spremljala pri pregledu, je izjavil, da je ne potrebuje več. Med obema prijateljema se je pričel takle razgovor:

— Dežurna sestra se je spet pritožila čez te. Vso noč je gorela v sobi luč in zaman je bil vsak opomin, čital si pravi do zore. Kakšne debele knjige pa imaš na postelji? Aha, medicina! »Notranje bolezni«, Bogdan, ti nisi pri pameti!

Zdravnik je pritegnil najbližji stol k postelji in sedel. Pacient je z dobrodušnim usmevom na ustnah poslušal karanje prijatelja, ki je medtem nadaljeval: Imaš, prav kakor jaz, vendar že štirideset let. Pa si še vedno tak otrok, kakršen si bil na gimnaziji. Kaj za vruga to pomeni? — pokazal je na medicinske knjige. — Ali obstoja še kaka znanost, ki bi je ne bil ževedel? Vse življenje se premetavaš od ene stvari k drugi. Zdaj jezikoslovje, potem pravoznanstvo, pa literatura in filozofija. Seveda tudi prirodne znanosti. Mogel bi se podvreči prav tako izpitu iz astronomije kakor iz glasbene teorije. Sam Bog ve, kaj še vse! Reci mi, zakaj

vse to? Samo iz vedoželjnosti?

— Da, mar ne zadostuje?

— Kakšen smisel pa ima vse to znanje, človek božji?

— Seveda ima smisel.

— Kakšen? — je nadaljeval zdravnik, ne da bi čakal odgovora: — Ne trdim, da si čisto neproduktivna natura. Spominjam se, da si objavil prav zanimive znanstvene sestavke, tudi leposlovje, da, celo skladbe. Toda vse to je bila zgolj kokerterija. Kakor da bi hotel ljudem pojasniti, da more amater prekositi specialiste, posebno če ni med njimi velikih mož... Kakršno vrednost že morejo imeti ti tvoji produkti, vendar nimajo nobenega smisla, če ostanejo samo začetek, samo drobec nezane celote. Hočem reči: če tvoje ustvarjanje ni plod neke globoke organske nujnosti...

— Iz česa sklepaš, da ni globoke organske nujnosti za moje početje? — je prekinil pacient zdravnika. — Iz tega, ker sem malo ustvaril? Nočem se primerjati z velikimi tvorci, s katerimi ne vzdržim primerjave, vendar te vprašam: ali veš, koliko tisoč skic je naredil Leonardo da Vinci, preden se je zadovoljil z glavo Jude za pri zadnji večerji? Sicer se pa ne smatram za produktivno naturo. Toda praznin v sebi ne morem prenesti. Zaconi je šel študirat nekaj semestrov medicine, da bi bolj dovršeno zgradil vlogo v Ibsenovih »Strahovih«. So torej primeri, ko je znanost potrebna igralcu, ki more biti vse

drugo, samo ne on sam kot lastna osebnost. Zakaj bi bila nepotrebna meni, ki hočem izgraditi svojo osebnost.

— Dobro, — je zdravnik ustavil razgovor.

— Zakaj pa si prišel semkaj če vse noči nočeš spati?

— Meni zadostuje, da ob točno določenem času jem, da ne kadim in ves teden ne pijem, da moj po vsej Sofiji razglašen harem zgubi sledove za menoj. Ti pa, prijatelj, me s svojim karanjem prepričuješ, da bi mogel biti tudi državni pravdnik pri apelacijskem sodišču.

— Pusti izgovore! Hočem odkrito govoriti s teboj. Kaj mi čvekaš, da ne kadiš in ne pijesh? Kaj je potem to?

Potegnili je izpod bolnikovega vzglavlja srebrno cigaretno dozo.

— Sam veš, da to ni nič. Več ko deset cigaret ne pokadim na dan. Mar je to omembe vredno, ko sem jih prej pokadil šestdeset do sedemdeset?

— Da, deset cigaret in steklenico starega vina — za zdravilo najbrže?

— Tudi to ni nič. Prej sem popil steklenico konjaka in dva, tri litre vina na dan.

— Edino, kar ti morem verjeti je, da sedaj z ženskami nimaš posla. Pa tudi to ne popolnoma. Opažam pri sestrski-umiljenkah, da te imajo neprestno v besedah in v mislih. Poznajo natančno vse tvoje življenje. In, če katero iščem, vedno jo najdem v tvoji sobi. Bolniki stokrat

zvone, dočim so pri tebi sestre vsak trenutek.

— Kaj misliš, doktor? — jaz sem vendar že star mož.

— Čuj, kar ti zadnjič poudarjam. Kuriraj se, kakor je potrebno ali pa se spravi od tod, preden mi postaviš na glavo ves red v bolnišnici. Seveda mislijo nekateri moji tovariši, da si zdrav. Takšen tudi si po videzu. Ali jaz ti pravim, da nimaš niti enega zdravega organa več! Niti enega! Vsi so preobremenjeni in zastrupljeni in delujejo čez mero; čisto ne nadoma lahko zbolijo za celo vrsto težko ozdravljivih bolezni.

— To vem.

— In zakaj potem čakaš na to?

— Meni je prav vseeno, moj dragi, če živim še pol stoletja ali pa pol ure.

— Zakaj pa bereš te knjige?

— Ker so zanimive. Bral bi jih tudi zadnjih pet minut, preden bi me odvedli na vislice.

Zdravnik je uprl pogled v prijatelja. Potem se je obrnil k oknu, ki se je lesketalo v jesenskem solncu in rekel bolj sam zase, kakor prijatelju:

— Ne bi mogel z gotovostjo reči, ali so se v tvoji notranjosti zdrobile vse zavore, ki skrbe za umerjen ritem življenja ali pa si dosegel neznano in meni nedosegljivo harmonijo. Vsekakor pa sem uverjen, da te nekaj bistvenega ovira razmahniti se v svoji pravi naravi.

(Konec jutri.)

Usnjena obutev za vso družino **Rata**

skoro za polovično ceno

49.- Polletni proračun za uradniško družino Vel. 23-26 Otroški čevlji iz laka ali rjavega boksa. Izdelani fleksibil z usnatim podplatom. Vel. 27-33 Din 69.—, 35-38 Din 89.—.	59.- Proračun za družino, katere člani hodijo ves dan Vrsta 2851-05 Za živahne dečke smo izdelali visoke čevlje s trpežnim gumijastim podplatom. Neobhodno so potrebni za vsakdanjo nošnjo.	59.- Polletni proračun za vsako družino Vrsta 2642-05 Polčevlji iz finega rjavega boksa z usnjnim podplatom in peto.	79.- Za gospodinjstvo: Za vsakodnevno uporabo praktičen močan in udoben čevlji iz boksa, ki je potreben vsaki gospodinjstvi.	89.- Čevlji iz rjavega boksa. Praktični in elegantni. Ravnotakšni iz laka za ceno Din 129.—.	89.- Udoben čevlji široke oblike iz močnega boksa z gumijastim podplatom, ki izdrži trikrat toliko kot usnjeni podplat.	Din 197.- 3 pari čevljev
Din 227.- 3 pari čevljev						
Din 267.- 3 pari čevljev						

Izdelujemo obutev s pomočjo najmodernejših strojev, z rokami jugoslovenskih čevljarjev in iz usnja iz jugoslovenskih tovarn. Odstranjujemo nezaposlenost, zatiramo krizo. Vsaki družini omogočamo, da dočaka jesen in zimo v močni obutvi. Obiščite naše prodajalne, presenečeni boste — Moške nogavice 5, 7 in 10 Din par. Ženske nogavice 9, 19 in 25 Din par. Otroške nogavice 5, 7 in 9 Din par.

Pozor! Prima volovsko meso prednji del Din 3.—, zadnji Din 5.—, teletina Din 4.— in Din 6.—, dobite samo v novi mesnici: Obrežna cesta 53, Studenci pri Mariboru. 2666	Prodajam kompletno spalnico iz trdega lesa, politirano za Din 4.000.— in mehko spalnico, po želji pleskano za Din 2.200.—. Mizarstvo, Linhartova ul. št. 4. 2670	Solčno opremljeno sobo, s separiranim vhodom, v bližini parka s 1. septembrom oddam v najem dvema ali enemu gospodu. Naslov v upravi »Večernika«. 2656	Malo rabljen, modern otroški voziček, prodam. Požar, Vetrinjska ulica 11. 2668
Včeraj opoldne se je zgubila nabavljajna knjižica na ime I. Jurkovič, na poti iz Glavnega trga v Tattenbachovo ulico. Ker je najditelju knjižica brez koristi, ga prosim, da jo protinagradi vrne na naslov Jurkovič, Tattenbachova ul. 15. 2672	Služkinja, ki zna kuhati, išče službo v Mariboru. Naslov v upravi »Večernika«. 2671	Iščem dvosobno stanovanje za takoj ali s 15. septembrom. Ponudbe na upravo lista pod »Sigurni plačnik«. 2669	Novi sadjevec se dobi od 5 litrov naprej po Din 1.—. Koroška c. 106. 2173
»Tempo« čevlji na obroke. Slovenska 18. 2500	V Mariboru v bližini srednjih šol sprejme boljše družina dva dijaka na prvovrstno hrano in stanovanje; kopalnica na razpolago. Na željo pomoč pri učenju v hiši. Naslov v upravi. 2662	Učitelja (učiteljico) za francosko konverzacijo iščem za takoj. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Francoščina«. 2667	Izposojamo gramofone in plošče po Din 1.—. »Šlager«, Slovenska 18. 2501
Prva mariborska zasebna kuhinja pod spretnim vodstvom, sprejema abonent. Zlasti abstinentom alkohola, se priporoča lastnica. 2395			

Zelenjadna razstava na velesejmu

od 3. do 12. septembra v Ljubljani.

Podnebje v Sloveniji je po večini jako prikladno za povrtnino, saj se tudi v bližini mest za lokalne potrebe primerno razvija. Ker pa mnogim letoviščem in zdraviliščem pri nas, zlasti v obmorskih mestih primanjkuje povrtnine, zaradi neugodnega podnebja ali pomanjkanja vode, je čedalje večja potreba, da pridelovanje zelenjave povečamo. Dejstvo, da v te kraje uvažajo zelenjavo iz tujine, nas silijo, da zažadamo tudi v tej smeri potrebam.

Za pridelovanje lepega, prvovrstnega blaga se moramo ravnati po izkušenih vrtnarskih navodilih od priprave zemlje in setve do doraščanja in odpošiljanja zelenjave na trg. Dobro blago najde vedno odjemalca. Veliko važnost moramo podeliti tudi na vrsto, ki je krajšnjim razmeram primerna in s tem v zvezi tudi na pridelovanje dobrega semena.

Da seznanimo trge in posamezne odjemalce z našimi vrtnimi pridelki, da si torej pridobimo kupce, je kmetijski odbor Ljubljanskega velesejma sklenil, da priredi letos na jesenski razstavi, ki bo od 3. do 12. septembra t. l. razen razstave vina, mlečnih izdelkov, meda, goveda, konj in malih živali, tudi zelenjadno raz-

stavo, ki naj obsega vse vrtno pridelke, ki se goje v dravski banovini. Razstava bo tudi za vrtnarje poučna zaradi vrst, ki bodo razstavljene iz raznih krajev. V lastnem interesu so vabljeni vsi lastniki vrtov, zavodi in drugi pridelovalci povrtnine, da se te razstave udeležijo v kar največjem številu. Razen donosa zelenjave na razstavi prostor, ne povzroča to nikakih drugih stroškov. Od vsake povrtnine naj se odbere in odpošlje po 5 do 10 kosov, od velike povrtnine kakor so buče zadostujeta 1 do 2, kar je pa drobnejše, 1 krožnik. Povrtnina namenjena za razstavo naj se prinese na velesejmske prostore v Ljubljani v petek dne 2. septembra t. l.

Kmetijska razstava na letošnjem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra bo obsegala:

- Strokovno-poučni kmetijski oddelek;
- sirarsko in mlekarstvo razstavo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarstvo in sirarske zadrage;
- razstava jajc;
- čebelarstvo razstavo in sejem za med;
- zelenjadno razstavo;

f) vinsko razstavo in sejem;
Ta del kmetijske razstave organizira kmetijski odbor velesejma. Kmetijski razstavi so priključene še:

g) Razstava goveje živine »montafonske pasme«, ki jo priredi živinorejska zadruga »Jugomontafon«. Razstava bo 3. in 4. septembra;

h) razstavo perutnine in kunccev priredi Društvo rejcev malih živali »Živalca«. Tej razstavi sta priključeni še razstavi ribic in ptic. Razstava traja od 3. do 12. septembra;

i) kmetijski odbor velesejma priredi dne 10. in 11. septembra razstavo plemenitih konj;

j) in ves čas razstave, to je od 3. do 12. septembra veliko razstavo poljedelskih strojev in orodja.

Alpina razstava na letošnjem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra bo zelo zanimiva in slikovita. V dioramah, modelih in slikah bodo prikazane naše ponosne planine v letnem in zimskem času, njih rastlinstvo, živalstvo in kamenje, koče in zatočišča, oprema alpincev in gorskih lovcev, smuški šport, plezalne ture itd. Sodelujejo Slovensko planinsko društvo, T. K. Skala, Zimskošportna zveza, Zimska športna društva, botanični, geološki in meteorološki institut univerze kralja Aleksandra itd.

Alpinski razstavi bo priključena tujsko-prometna razstava tujsko-prometnega sveta banske uprave. Že lanska tujsko-prometna razstava na velesejmu je zadivila vse obiskovalce. Letos bo prikazan deloma nov razstavljeni material.

Čebelarški oddelek. Med je v tujini važno živilo, ki se nudi posebno pri zajtrku. Ta navada se tudi pri nas vedno bolj širi. Zato je ne smejo prevzeti posestniki gostiln, hotelov in prebivalci letovišč, ako hočejo stalno obdržati svoje goste. Na velesejmski razstavi se bo dobil najfinjši, zanesljivo pristen med v ličnih, a ne dragih posodah. Razstava bo od 3. do 12. septembra t. l.

Sirarstvo na jesenskem velesejmu. Slovenija je z ozirom na svoje podnebje zemljo in drugo ustvarjena, da postane tipično živinorejska pokrajina. Radi tega ne smemo zamuditi nobene prilike, da opozorimo konzumenta na kakovost našega sira, producentom samim pa dati pri liko, da tekmujejo med seboj v plemeniti tekmi, kdo je ustvaril več in boljše. To nalogo vrše prav vzorno mlekarstvo razstave na jesenskem velesejmu v Ljubljani vsakih par let in tudi letošnje jesen. Ne zamudite torej prilike obiskati letošnje jeseni Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra, kjer se boste lahko pričali o napredku našega sirarstva.